

**YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMLERİNİN
KARŞILAŞTIRMASI:
Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri**

Dr. Suat ÇAPUK

...Geleceğin Fikirleri...

YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI:

Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri

Yazar: Dr. Suat ÇAPUK

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın Okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Yayın Koordinatörü: Ferit Resuloğulları

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık Hangül

1. Baskı: Ankara- Eylül, 2021

ISBN: 978-605-7523-97-6

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Lisansüstü Eğitim, ABD, Türkiye, Karşılaştırma

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti. İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1

Yenimahalle/ANKARA

Tel: 0 312 395 85 71

Yayıncı Sertifika No: 41575

Matbaa Sertifika No: 47479

İletişim:

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetekyayincilik@gmail.com

**YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMLERİNİN
KARŞILAŞTIRMASI:
Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri**

Dr. Suat ÇAPUK

ÖN SÖZ

Eğitimin önemli basamaklarından biri olan yükseköğretim sistemlerinde son yıllarda köklü değişim yaşanmaktadır. Bu değişimi tetikleyen etmenler arasında değişen bilgi teknolojileri, küreselleşme ve artan öğrenci hareketliliği sayılabilir. Amerika Birleşik Devletleri'nde bilgi ve iletişim teknolojileri temelli şirket üniversiteleri yaygınlaşırken, Avrupa Birliği (AB) ülkeleri yükseköğretim sistemlerini entegre etmek için çalışmalar yürütmektedirler.

Kitapta, tarihi süreç içerisinde yükseköğretime, yükseköğretim alanıyla ilgili trendlere (Yükseköğretimde Hesap Verebilirlik, Kalite, Kitleleşme, Özelleşme) yer verilmiştir. Türk tarihinde yükseköğretimin gelişimi ve amaçlarına değinilmiştir. Benzer şekilde Amerika Birleşik Devletleri'nde yükseköğretimin tarihi ve güncel yapısı ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Daha sonra ABD ve Türkiye lisansüstü eğitim süreci sunulmuştur. Son olarak Türkiye ve ABD'den seçilen üniversitelerin karşılaştırması yapılarak önerilere yer verilmiştir.

Lisansüstü eğitim yapmayı düşünen öğrencilere, eğitim bilimleri alanında çalışma yapan akademisyenlere ve eğitim yöneticilerine ve uygulayıcılarına yararlı bir kaynak oluşturacağı düşünülen bu çalışmanın ülkemizde, genelde yükseköğretim özelde lisansüstü eğitim alanında katkı sağlamasını dilerim.

Bu kitap Prof. Dr. Kemal Duruhan danışmanlığında, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde Suat Çapuk tarafından hazırlanmış olan doktora tez çalışmasının bir bölümünden güncellenerek hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI:.....	1
I. BÖLÜM.....	1
1. Yükseköğretim.....	1
1.1. Dünyada Yükseköğretim Tarihi.....	1
2. Yükseköğretimde Yeni Trendler.....	4
2.1. Hesap Verebilirlik	4
2.2. Yükseköğretimde Kalite	5
2.2.1. Türkiye Yükseköğretim Sisteminde Kalite	5
2.2.2. Avrupa Birliği Yükseköğretim Sisteminde Kalite	8
2.2.3. A.B.D. Yükseköğretim Sisteminde Kalite	10
2.3. Yükseköğretimde Küreselleşme	14
2.4. Yükseköğretimde Kitleselleşme.....	15
2.5. Yükseköğretimde Özelleşme.....	16
II. BÖLÜM.....	21
1. Türkiye’de Yükseköğretim Tarihi	21
1.1. Üniversitelerin Amaçları.....	25
1.2. Yükseköğretim Sisteminin Birimleri	26
2. ABD’de Yükseköğretim Tarihi	27
2.1. ABD Yükseköğretim Sisteminin Güncel Yapısı.....	30
III. BÖLÜM.....	33
1. Lisansüstü Eğitim	33
1.1. Türkiye’de Lisansüstü Eğitim	33
1.1.1. Türkiye’de Lisansüstü Eğitimin Amacı	34
1.1.2. Türkiye’de Lisansüstü Eğitim ile İlgili Eleştiriler	36
1.1.3. Türkiye’de Lisansüstü Eğitim Sorunları	41
1.2. ABD’de Lisansüstü Eğitim	43
1.2.1. ABD Lisansüstü Eğitimi ile İlgili Eleştiriler	45
1.2.2. Araştırma Üniversitelerine Yönelik Endişeler.....	48
IV. BÖLÜM.....	51
1. Üniversitelerin Karşılaştırması.....	51
1.1. Karşılaştırma Yapılan Üniversiteler	51
1.2. Ankara Üniversitesi.....	51
1.3. Gazi Üniversitesi.....	52

1.4. İnönü Üniversitesi.....	53
1.5. The University of Illinois at Urbana-Champaign.....	53
1.6. Indiana University at Bloomington.....	54
1.7. The Pennsylvania State University at University Park.....	55
V. BÖLÜM	61
1. Sonuçlar ve Öneriler.....	61
1.1. Türkiye ve ABD Üniversitelerinin Genel Görünümü	61
1.2. Lisansüstü Programlarının Karşılaştırılmasına Dayalı Sonuç ve Öneriler	61
1.3. Destek Hizmetleri ile İlgili Sonuç ve Öneriler	62
1.3.1. Araştırma Destekleri	62
1.3.2. Kütüphane Hizmetleri	62
1.3.3. Teknik Destekler	63
KAYNAKÇA.....	64
TANIMLAR	73